

FELIKS UŚCINOWICZ

Kan. Feliks Uścinowicz, 32 lata, kawaler.

Aresztowany zostałem na granicy w czasie ucieczki z niewoli niemieckiej 22 maja 1940 r. Osadzono mnie w więzieniu łomżyńskim. Z więzienia zostałem wywieziony do Rosji i umieszczony w łagrze „druga Aleksiejówka” w archangielskiej *obłasti*. Łagier składał się z sześciu baraków o zapluskwionych i zawoszonych salach. W każdej z takich sal mieszkało przeszło sto osób. W skład łagru wchodził Rosjanie i ponad 300 Polaków, którzy siedzieli za przejście granicy i działalność antykomunistyczną. Byli to polscy oficerowie, nauczyciele oraz ziemianie. Mimo różnic, jakie były pod względem umysłowym, wszyscy Polacy pomagali sobie wzajemnie.

Praca była ciężka, bo trwała 12 godzin z przerwą na przekąszenie kawałka suchego chleba. Pracowaliśmy przy *nagruzaniu* wagonów drzewem. Norma na człowieka wynosiła 18 m³ do załadowania. Zarobek dzienny z powodu dużej normy nie przekraczał półtora rubla. Wyżywienie było [przydzielane według] wykonanej normy w procentach, tzn., że podzielone było na trzy kotły. Między Polakami panowała zupełna zgoda i zrozumienie każdego w niedoli, natomiast z Rosjanami były ciągłe spory. Życie kulturalne wcale nie istniało z powodu braku czasopism.

O stosunku władz NKWD mogę powiedzieć tyle tylko, że to byli ludzie, którzy Polaków uważali za największych przestępców. Propagandę siali sami NKWD-ziści, wmawiając Polakom zapomnienie Polski, a wychwalając zgniłą, śmierdzącą swoją komunę.

O Polsce nic nie wiem, ponieważ od 1 września już byłem w wojsku, a potem w niewoli. Uciekając, omijałem większe skupiska ludności.

Pomoc lekarska w moim łagrze wcale nie istniała. Śmiertelność była wielka, tak że nie pamiętam nazwisk.

Od 1940 r. do 17 września [1941 r.] otrzymałem tylko dwa listy od rodziny. Zwolniony zostałem 17 września 1942 r. [sic!] Po zwolnieniu udałem się do południowej Rosji i zamieszkałem w kołchozie Uśpienowka [Uspienka] położonym o 50 km od Frunzy [Frunze]. Z tego kołchozu wyjechałem do Ługowoj[e] i wstąpiłem do armii 10 lutego 1942 r.